

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 1230/2024
05.11.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирољуба Томића, председника већа, Татјане Вуковић, Слободана Велисављевића, Светлане Томић Јокић и Дијане Јанковић, чланова већа, са саветником Ирином Ристић, као записничарем, у кривичном предмету окривљене АА, због кривичног дела недозвољен прелаз државне границе и кријумчарење људи из члана 350. став 3. у вези става 2. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљене АА - адвоката Вићентија Даријевића, поднетом против правоснажних пресуда Вишег суда у Зрењанину 5К 51/23 од 13.12.2023. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 126/24 од 22.05.2024. године, у седници већа одржаној дана 05.11.2024. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљене АА - адвоката Вићентија Даријевића, поднет против правоснажних пресуда Вишег суда у Зрењанину 5К 51/23 од 13.12.2023. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 126/24 од 22.05.2024. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Зрењанину 5К 51/23 од 13.12.2023. године окривљена АА оглашена је кривом због извршења кривичног дела недозвољен прелаз државне границе и кријумчарење људи из члана 350. став 3. у вези става 2. КЗ и осуђена на казну затвора у трајању од 2 године, у коју јој је урачунато време проведено у притвору од 22.09.2022. године до 05.06.2023. године, време проведено на издржавању казне затвора пре правоснажности пресуде у том поступку у периоду од 05.06.2023. године до 28.09.2023. године и време које проводи у притвору Округног затвора у Зрењанину од 28.09.2023. године па надаље. Одлучено је и о трошковима кривичног поступка, а како је то ближе опредељено у изреци пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Кж1 126/24 од 22.05.2024. године одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљене АА и пресуда Вишег суда у Зрењанину 5К 51/23 од 13.12.2023. године, потврђена.

Против наведених правоснажних пресуда захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљене АА - адвокат Вићентије Даријевић, због повреда закона из члана 438. став 2. тачка 1) и члана 439. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји захтев за заштиту законитости као основан, побијане пресуде укине и предмет врати на поновни поступак.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Врховном јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку (ЗКП) и у седници већа коју је одржао без обавештења Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљене, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе са одлукама против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је нашао:

Битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП

Бранилац окривљене у захтеву за заштиту законитости наводи да су побијане пресуде донете уз битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, јер се заснивају на доказима на којима се пресуда не може заснивати и то на исказима сведока ББ и ВВ. Образлажући наведену повреду закона бранилац окривљене наводи да су ови сведоци до сазнања чињеница које су изнели у својим исказима, а у погледу радње извршења која се окривљеној ставља на терет дошли „оперативним сазнањима“, односно искључиво разговором са румунским полицајцима и једним индијским држављанином. У вези са тим, бранилац наводи да „оперативна сазнања“ не могу представљати доказ на коме се може заснивати законита пресуда нити се на њима може засновати поузданост у погледу утврђивања одређених чињеница, већ су оне смерница полицијским органима у погледу предузимања одређених радњи у циљу прикупљања доказа да је неко лице извршило кривично дело.

Изнете наводе захтева, Врховни суд оцењује као неосноване.

На наведену повреду закона, одбрана окривљене указивала је и у жалби изјављеној против првостепене пресуде, а другостепени суд је нашао да су ти жалбени наводи неосновани и о томе, у образложењу пресуде, на страни 4, став један, два и три и страни 5, став један и два, дао довољне и јасне разлоге, које Врховни суд у свему прихвата и, у смислу одредбе члана 491. став 2. ЗКП, на те разлоге и упућује.

И по ставу Врховног суда искази сведока полицијских службеника су докази који су изведени у складу са Закоником о кривичном поступку и нису прибављени супротно члану 16. став 1. ЗКП из којих разлога се не ради о доказима на којима се пресуда не може заснивати. Наведени сведоци су се о критичном догађају изјашњавали на основу својих непосредних сазнања и нису резултат „оперативних сазнања“ како то бранилац неосновано наводи.

Поведа закона из члана 439. тачка 1) ЗКП

Бранилац окривљене АА у захтеву за заштиту законитости образлажући повреду закона из члана 439. тачка 1) ЗКП наводи да је изреком побијане пресуде окривљеној стављено на терет да је „у намери да другима прибави корист у виду нелегалног

преласка државне границе Републике Србије и Републике Румуније и нелегалног уласка на територију Европске Уније... омогућавала већем броју лица недозвољен прелаз границе Србије“, а да битан елемент у погледу „прибављања користи себи или другом“ никако не може представљати објективну радњу предметног кривичног дела које се окривљеној ставља на терет у смислу „омогућавања недозвољеног преласка границе“. Дакле наведена радња не може истовремено представљати и прибављену корист у виду „нелегалног преласка“ а како је то наведено. Образлажући повреду закона из члана 439. тачка 1) ЗКП бранилац наводи и да је окривљеној на терет стављен квалификован облик прописан одредбом члана 350. став 3. у вези става 2. КЗ, као и да се, у конкретном случају, не може говорити о постојању квалификаторне околности – да се ради о „већем броју лица“, обзиром да се због природе ова инкриминација као и запрећене казне за овај облик може рећи да би „већем броју лица“ највише одговарало да то буде више од десет лица, а што је и став стручних лица - еминентних професора и као што је наведено у коментару Кривичног законика аутора ГГ.

Изнете наводе захтева за заштиту законитости, Врховни суд оцењује као неосноване, а ово из следећих разлога:

Одредбом члана 350. став 2. КЗ прописано је да ко у намери да себи или другом прибави какву корист, омогућава другом недозвољен прелаз границе Србије или недозвољени боравак или транзит кроз Србију, казниће се затвором од једне до осам година.

Одредбом члана 350. став 3. КЗ прописано је да ако је дело из става 2. овог члана учињено од стране групе, злоупотребом службеног положаја, или на начин којим се угрожава живот или здравље лица чији се недозвољени прелаз границе Србије, боравак или транзит омогућава или је кријумчарен већи број лица, учинилац ће се казнити затвором од две до дванаест година.

Радња извршења тежег облика из става 2. члана 350. КЗ је алтернативно прописана и састоји се у омогућавању другоме да недозвољено пређе границу Србије, омогућавању да недозвољено борави у Србији, или у омогућавању транзита преко територије Србије.

На субјективном плану, осим умишљаја, за овај облик је неопходна и намера да се себи или другом прибави корист. Корист може бити и неимовинске природе.

Имајући у виду цитиране законске одредбе, квалификовани облик дела из члана 350. КЗ прописан у ставу 3. постоји не само ако је дело из става 2. овог члана учињено од стране групе, злоупотребом службеног положаја, или на начин којим се угрожава живот или здравље лица, већ и ако је кријумчарен већи број лица, у конкретном случају – 9 лица. Појам „већи број лица“ представља правни стандард који суд цени у сваком конкретном случају према свим околностима кривичног дела, али то не би могло бити мање од пет лица (правно схватање Кривичног одељења Врховног суда Србије од 17.04.2006. године).

Из изреке правноснажне пресуде произилази да је окривљена АА дана 01.09.2022. године у време ближе опредељено у изреци пресуде, способна да схвати

значај свога дела и да управља својим поступцима у намери да другима прибави корист у виду нелегалног преласка државне границе Републике Србије и Републике Румуније и нелегалног уласка на територију Европске Уније омогућавала већем броју лица недозвољен прелаз границе Србије тако што је након уласка на територију Републике Србије на граничном прелазу Јаша Томић по претходном договору са НН лицем паркирала своје путничко возило недалеко од граничног прелаза, пешице отишло до Јаше Томића до локације коју је претходно добила на свом мобилном телефону где су је чекала деветорица индијских држављана, те је исте пешице кроз атар Месне заједнице Јаша Томић одвела до граничног камена А-157 и на тај начин их упутила да пређу државну границу на месту где није постојао редовни гранични прелаз и где су их затекли полицијски службеници МУП-а РС СГП Српска Црња, при чему је била свесна свог дела, хтела његово извршење, свесна његове забрањености.

Имајући у виду све наведено, из изреке побијане правноснажне пресуде произлази да је радња извршења предметног кривичног дела за које је окривљена оглашена кривом омогућавање већем броју лица недозвољен прелаз границе Србије и иста представља објективни елемент кривичног дела из члана 350. став 3. у вези става 2. КЗ, док је намера да се себи или другом прибави корист, субјективни елемент кривичног дела и иста, супротно ставу браниоца, не може представљати објективни елемент овог кривичног дела, односно радњу извршења. При томе, у конкретном случају, корист коју је окривљена прибавила другима - деветорици индијских држављана представља неимовинску корист у виду нелегалног прелаза државне границе Републике Србије и Републике Румуније и нелегалан улазак на територију Европске Уније, а што представља субјективни елемент овог кривичног дела који је поред умишљаја неопходан за постојање истог.

Сходно изнетом, по оцени Врховног суда, у радњама окривљене се стичу сви објективни и субјективни елементи кривичног дела недозвољени прелаз државне границе и кријумчарење људи из члана 350. став 3. у вези става 2. КЗ, за које је окривљена АА и оглашена кривом, па су стога наводи захтева њеног браниоца којима се указује на повреду закона из члана 439. тачка 1) ЗКП оцењени као неосновани.

У преосталом делу, образлажући повреду закона из члана 439. тачка 1) ЗКП бранилац у суштини указује на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање, односно повреду закона из члана 440. ЗКП наводима да није доказано да је окривљена предузела инкриминисану радњу, те у вези са тим износи сопствену оцену изведених доказа, а пре свега одбране окривљене и исказа овлашћених службених лица, и на својим чињеничним закључцима другачијим од оних заснива и свој став да би се понашање окривљене могло третирати као припремне радње, а које нису кажњиве или да је дошло до добровољног одустанка из члана 32. КЗ из ког разлога се окривљена може ослободити и од казне.

Како повреда закона из члана 440. ЗКП не представља законом дозвољен разлог за подношење захтева за заштиту законитости окривљеном преко браниоца, то исти нису били предмет оцене Врховног суда у овом поступку.

Из изнетих разлога, Врховни суд је, на основу члана 491. ЗКП, захтев за заштиту законитости одбио као неоснован и одлучио као у изреци ове пресуде.

**Записничар-саветник,
Ирина Ристић, с.р.**

За тачност отправака
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић

**Председник већа-судија,
Мирољуб Томић, с.р.**